

	Թեոդոր Բար-Յունի:	Ասորայն թրգմ.:	Եզնիկ:	Եղիշէ:
4	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	բայց միայն խաւար:	աչ երկինք եւ աչ երկիր	երկինք եւ երկիր
5			եւ աչ պլն ինչ տարածք:	
6			որ յերկինս եւ յերկրի:	
7		զօյ Զբուան	Զբուան ա՞ն թանու էր	Զբուան մեծն աստուած
8			որ թարգմանի թախա կամ փռուք:	
9	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	զհն (= յաշտ) առնէր զհազար ամբ.	Զհազար ամ յաշտ տար:	յաշտ առնէր զհազար ամ
10				եւ ասէր.
11			զի թերեւս որդի մի լինիցի նմա:	Թերեւս լիցի իմ որդի
12			որում անուշ Որմիզդ:	Որմիզդ անուշ,
13			որ զերկինս եւ զերկիր	արասցէ զերկին եւ զերկիր:
14			եւ զամենայն որ ի նոսա առնիցէ:	
15			եւ յետ հազար ամի յաշտ առնիցի:	
16	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	եւ զի յերկմասն եղեւ	սկսաւ ամեն զմասաւ, առնէ:	
17			սկսաւ ինչ իցէ յաշտս զոր առնեմ:	
18	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	էթէ աչ լինիցի նմա որդի:	եւ լինիցի ինծ որդի Որմիզդ:	
19			եթէ ի զուր ինչ Զանայցեմ:	
20			Եւ մինչ դեռ նա զայս խորհէր:	
21	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Երեսուն և յոթ օր անցաւ:	Որմիզդ եւ Արհմ յաղթան յարգանքի մօր խեղճաց:	Եւ յաղթաւ երկուս յարմարին:
22			Որմիզդ ի յաշտ առնիցի	մի վասն յաշտ առնիցի:
23			եւ Արհմ ի յերկուս	եւ զմեւն եւս ի թերեւս
24			նայց անտի:	ասիցի:
25	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Եւ իբրեւ ծանեաւ թէ յաղթաւ զԱրհմին	Աղա իմացեալ Զբուանայ,	Իբրեւ գիտաց
26		յա՛	ասէ	
27			ասէ երկու որդիք են յարմարին անդ.	էթէ երկու են յարմարիս:
28	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Որ որ նախ եկեացէ առ իս	որ որք ի նոցանէ վաղ առ իս հասցէ:	Որ վաղ եկեացէ, ասէ,
29	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	զնա արարից թողաւոր:	զնա թողաւոր արարից.	նմա տաց զթողաւորս թիւնու:
30	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Իսկ Որմիզդ ծանեաւ	եւ ծանուցեալ Որմիզդի	
31	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	զխորհուրդ հր իւրոյ	զխորհուրդս հօրն	
32	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	եւ ասէ զայն Սատանայի:	յայտանեաց Արհմին.	
33			ասէ. Զբուան հայր մեր խորհեցաւ:	
34			թէ որ ի մէջ վաղ առ նա երթիցէ, զնա թաա դաւարեցուցէ:	
35			Եւ զայն լուեալ Արհմին	Իսկ որ եր ի թերահաւաս
36			նին	ասէ թնէն յաղցեալ:
37	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Եւ իբրեւ ծանեաւ Սատանայ		
38				
39	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	պատահեաց զորովայն նորա	ծակեաց զբողովոյն,	պատահեաց զբողովոյն
40	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	եւ անկաւ ի պորտոյ: նորա,	եւ ել	եւ ել ի դուրս:
41	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	եւ եկն առ Զբուան:	եկաց առաջի հօրն:	
42	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Եւ Զբուան	Եւ տեսեալ զնա Զբուանայ.	
43			աչ գիտաց էթէ ո՞րք իցէ	
44	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Եհարց զնա թէ Ո՞վ ես.	եւ հարցանէր՝ էթէ ո՞վ ես դու:	Ասէ զնա Զբուան. Ո՞վ ես դու:
45	ܡܕܢܐ ܕܥܡܐ ܕܥܡܐ	Եւ նա ետ պատասխանի, Որդին քո եմ ես:	Եւ նա ասէ, ես եմ որդի քո:	Ասէ. Որդին քո եմ Որմիզդ:

1 Այսպէս պատշաճ դատեցինք. (այսպէս չէր nombril.) ասորի բառը բուն կը մեկնեն բառագրիչ-

ներք խաւո, profuvium alvi, ուստի «անկաւ ի հոսմանէ արգանդի»:

Թեոդոր Բար-Խունի:	Ստորոյն թղթմ.:	Ծանկ:	Նշիչ:
84. ١٥٠ (١٥٠) ١٥٠	Եւ յաւանդեմ որպէս եւ	Եւ զինք կամայի առնել՝	
85. ١٥٠	կամայի:	արտայ:	
86. ١٥٠ ١٥٠ ١٥٠	Եւ գնաց Ստանայ արտ զամանայն զոր կամեցաւ:		
87.		Բայեմամիսան Որմից եւ	
88.		Արճին առնել արարածս:	
89. ١٥٠ ١٥٠ ١٥٠	Եւ յորժամ Որմից աս- նէր զարգարս:	Եւ ամենայն ինչ զոր Որ- միցն	Եւ Որմից արար զերկինս
90.		առնէր՝ արար էր եւ ուղի	Եւ զերկիր:
91. ١٥٠ ١٥٠ ١٥٠	Ստանայ արտ զգեւս:	Եւ զոր ինչ Արճին զորմէր	Իսկ Արճին ընդգէմ շար
92.		շար էր եւ թիւք:	զարմաց:
93. ١٥٠ ١٥٠ ١٥٠	Եւ արար զմեծութիւնս, Իսկ աս		
94. ١٥٠ ١٥٠ ١٥٠	զարգարսութիւնս:		

Թեոդորայ Բար-Խունի բնագիրը հրատա-
րակած է M. Pognon (Inscriptions mandaites
des coupes de Khouabis, II Partie, Paris 1899,
p. 111.)

Եղնիկ, ապ. Վենետ. էջ 113 եւն: —
Եղնիչէ: հրտ. Թովհանթիսեան (Պոսկ. 1892) էջ
27 եւն:

Թարգմանութիւն ասորի քննարկին:

¹ Եւ ասե [Ջրագաւառ] ի վերայ յղովեան
² Որմիցի եւ Արճիմանի (Արճի) այսպէս:
³ Մինչ չեւ բնաւ էր ինչ, ⁴ բայց միայն խաւ-
ար, ⁵ Ջրուան ⁶ զհազար ամ յաշտ առնէր:
⁷ Եւ զէ յերկրիս եղև ⁸ Եւ ինչ լինիցի
նմա որդի, ⁹ յղացաւ ընդ Որմիցի եւ Ստան-
այ: ¹⁰ Եւ իբրեւ գիտաց թէ յղացաւ զԱրճի-
ման՝ ¹¹ ասէ. ¹² Որ որ նախ առ իս եկեսցէ՝
¹³ զնա արարից թագաւոր: ¹⁴ Իսկ Որմից ծա-
նեաւ: ¹⁵ զերհորհուրդ հոր իւրոյ ¹⁶ Եւ ասէ (յայա-
նեաց) զայն Ստանայի: ¹⁷ Եւ իբրեւ ծանեաւ
Ստանայ, ¹⁸ պատուեաց (ծակեաց) զորովայն
նորա, ¹⁹ Եւ անկաւ ի պորտոյ նորա, ²⁰ Եւ եկն
առ Ջրուան: ²¹ Եւ Ջրուան ²² հհարց զնա
թէ Ո՞ր եւ գու: ²³ Եւ նա ետ պատասխանի,
Եւ ասէ որդի քո: ²⁴ Եւ ասէ ցնա Ջրուան,
²⁵ Զեւ գու որդի իմ, քանզի ²⁶ գու խաւարին
Եւ ագեղ ես: ²⁷ Եւ իբրեւ խաւար զպստիկ,
²⁸ Եւնա Որմից, ²⁹ անուշահոտ եւ լուսաւոր:
³⁰ Եւ ասէ Ջրուան, ³¹ Սա ահաւասիկ որդի իմ
Որմից: ³² Եւ զգաւազանն (բարսուես)՝ ³³ զոր
ունէր (ի ձեռին), ³⁴ Եւ նմա զայնոսիկ եւ ասէ
ցնա, ³⁵ Մինչեւ ցայժմ ³⁶ եւ յաշտ առնէի

քեզ, ³⁷ յայսմհետեւ գու ինձ առնիցես յաշտ:
³⁸ Իսկ Ստանայ, իբրեւ այս ³⁹ այսպէս եղև,
⁴⁰ ասէ Ջրուան. Տէս, ո՞չ ապաքէն այսպէս
խոստացար (ուխտեցեր) ⁴¹ Եւ ինչ՝ Որ նախ առ իս
եկեսցէ՝ ⁴² նմա տաց զթագաւորութիւն: ⁴³ Եւ
ասէ ցնա Ջրուան, ⁴⁴ Եւ ինչ, Ստանայ, ⁴⁵ ա-
րարի զքեզ թագաւոր ⁴⁶ ինչ հազար ամ,
⁴⁷ Եւ զՈրմից ⁴⁸ արարի իշխան ի վերայ քո,
⁴⁹ Եւ յետ այսր սահմանելոյ (ժամանակի)
⁵⁰ թագաւորեսցէ Որմից, ⁵¹ Եւ յամենայնի
որպէս եւ կամայի՝ ⁵² վարեսցի, ⁵³ Եւ գնաց
Ստանայ արար զամենայն զոր կամեցաւ, ⁵⁴ Եւ
յորժամ առնէր (ստեղծ) Որմից զարգարս,
⁵⁵ արար (ստեղծ) Ստանայ զգեւս. ⁵⁶ նա
արար զմեծութիւն, իսկ սա զարգարսութիւն:

Ծանօթութիւնք:

Տող 22. Եւնի՝ «յարգանդի մօր իւրեանց»
հմտ. Աս. տող 39 աս) աս) («որովայն, բա-
ռացի արգանդ մօր,»)
Տող 25. Աստի լրացնելու է ըստ 1 եւ 2 տա-
ղերուն՝ աս) [10 յաւոյց] աս) (... թէ
յղացաւ զՈրմից եւ զԱրճիման):
Տող 47. Եւնի՝ բնագիրը լրացուցիւ ուղղելով
Ստորոյն համեմատ եւ նաեւ ըստ Եղնիկայ
էջ 136, տող 14:
Տող 51. Եւնի. Մէլէ (Meillet) կ'ուղղէ՝ Բա-
թալիս [Բա] Բաթալ Բաթալ
Տող 89—92. Եւնի. Եւնիկայ ուրիշ մէջ տեղն
առնել լաւ կը համահայնի ասորի բնագրին
հետ, այսինքն՝ Զ Որմից, Բաթալ, Բաթալ Բաթալ
Եւ Արճի զոր արարածս եւ Բաթալ (էջ 138,
տող 31)

Պարսի, 12 Մայիս 1900: Ա. ԿԱՐԻՆ

¹ Այսպէս ըստ ասորական բացատրութեան.
իմաստն է Եղնիկայ աւ համեմատ ² Եւ զամենայն զինչ
եւ կամայի արարսցէ:

³ «Մեծութիւնս, կ'ըսէ Ստորին. այսինքն հարգա-
տութիւնս: